830/09

Den 2. november 2009 blev i sag nr. 75.595:

xxxx xxxx xxxxxxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxxx xxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxxxx x

mod

GF-Forsikring A/S
Jernbanevej 65
5210 Odense NV

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har retshjælpsforsikring i GF-Forsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde retshjælpsdækning i en injuriesag, der er anlagt mod klageren i anledning af nogle udtalelser om sagsøgeren i klagerens erindringsbog.

Selskabet har afvist at yde retshjælpsdækning med henvisning til, at tvisten som minimum vedrører klagerens hobbyprægede erhverv og har i denne forbindelse henvist til ankenævnets kendelse AK 27.371.

Ved skrivelse af 8/9 2008 søgte advokaten på vegne klageren om retshjælpsdækning i anledning af sagen, der nu var anlagt mod hans klient. Det fremgik bl.a. heraf:

> "J.H. er den 29. februar 2008 blevet stævnet af G.R., K.Str., T. for udtalelser/anførelser i sin nye bog. Bogen er skrevet af personlige og interessemæssige årsager, og J.H. har ligeledes - inden bogen blev trykt - frabedt sig ethvert overskud. Der er altså ikke tale om erhvervsmæssigt forhold.
>
> J.H. har i sin bog henvist til kunstnere samt formidlere af kunst. Bogen består af J.H.'s erindringer suppleret af oplysninger fra litteraturen. Efter udgivelse af sin biografi 'Snot og Harsk', har G.R. anlagt en injurie-sag mod J.H. Sagen er anlagt på trods af, at J.H. ikke har brugt G.R.'s navn noget sted i sin biografi, men udelukkende anført forkortelsen 'G.R' enkelte steder i bogen. G.R. har i stævningen citeret fra bogen. Der er dog ikke citeret korrekt, idet der er ord/navne, der er udeladt. Der er tale om en straffesag påtalt af private, jf. Retsplejeloven § 989, som derfor bliver behandlet som en civil sag."

2. 75.595

Selskabet har i skrivelse af 17/9 2008 afvist at yde retshjælpsdækning med henvisning til, at forsikringen ikke dækker tvister, der udspringer af forsikredes erhvervsudøvelse. Det var selskabets opfattelse, at den pågældende tvist som minimum vedrørte klagerens hobbyprægede erhverv og henviste til AK 27.371.

Over for nævnet har advokaten indbragt klage ved skrivelse af 672 2009 med påstand om, at selskabet bliver pålagt at yde retshjælpsdækning i henhold til den tegnede forsikring og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "Som det fremgår af bl.a. skadesanmeldelsen, har min klient fraskrevet sig ethvert overskud i forbindelse med den bogudgivelse, som er baggrunden for sagsanlægget. Dette skyldes, at bogudgivelsen alene er motiveret af en personlig interesse. Som følge af fraskrivelsen har min klient *ingen* mulighed for at opnå økonomisk gevinst fra bogudgivelsen. Der kan efter ønske herom fremsendes dokumentation for min klients fraskrivelse af eventuelt overskud.
> …
> Det er min opfattelse, at min klients fraskrivelse af enhver mulighed for gevinst sammenholdt med aktivitetens karakter i øvrigt må medføre, at bogudgivelsen ikke er omfattet af begrebet hobbypræget erhverv. Denne opfattelse er *ikke* begrundet i en betragtning om, at en mulighed for gevinst skulle være en uomgængelig betingelse for, at et forhold kan være omfattet af begrebet hobbypræget erhverv - hvilket efter ankenævnets praksis så vidt ses ikke er tilfældet - *men* derimod i en vurdering af, at en aftale med et forlag om udgivelse af 500 bøger, hvorefter forfatteren hverken har mulighed for et tab i tilfælde af, at udgivelsen giver underskud, eller mulighed for gevinst for det tilfælde, at udgivelsen giver overskud, ikke kan anses at være en kontrakttype eller en aktivitet, som normalt indgås/bedrives af erhvervsdrivende. Det er min opfattelse, at den ene del af forholdet/kontrakten - om trykning af 500 bøger - ikke frit og arbitrært kan adskilles fra den anden del, der vedrører de økonomiske vilkår for denne trykning.
>
> Ved vurderingen af, om forholdet er omfattet af begrebet hobbypræget erhverv, må der derimod ses på forholdet i sin helhed, således at den omstændighed, *at* der er tale om trykning af (kun) 500 bøger skal sammenholdes med, *at* udgivelsen er enkeltstående, *at* forfatteren er helt uden mulighed for at opnå økonomisk gevinst, og *at* udgivelsen tydeligvis udelukkende er motiveret af interesse for emnet.
>
> Med andre ord må der ved vurderingen af, om et forhold kan anses at være hobbypræget erhverv, foretages en *konkret* vurdering af forholdet, hvorunder samtlige momenter, *herunder* muligheden for økonomisk gevinst, inddrages.
>
> Den praksis ved Ankenævnet for Forsikring, hvorefter også *eksempelvis* foreningsarbejde, der foretages uden henblik på indtjening, anses at være hobbypræget erhverv, såfremt driften indebærer dispositioner, der normalt kun foretages af erhvervsdrivende, omfatter ikke tilfælde som det foreliggende, hvor den pågældende disposition - indgåelse af kontrakt om udgivelse af en bog uden direkte eller indirekte mulighed for gevinst - netop ikke ville være indgået af en erhvervsdrivende. Så vidt ses omfatter denne praksis derimod kun tilfælde, hvor *de pågældende dispositioner eller forhold,* der har givet anledning til en retstvist - og naturligvis ikke eksempelvis det ulønnede foreningsbestyrelseshverv som sådant - isoleret betragtet kunne være indgået af en erhvervsdrivende.

Da en (normal) erhvervsdrivende som anført ikke ville indgå den af min klient indgåede aftale om bogtrykning, er den retstvist, som er udsprunget heraf, efter min opfattelse ikke dækket af den eksisterende (og i forhold til forsikringsbetingelsernes ordlyd i øvrigt restriktive) praksis vedrørende erhvervsmæssige tvister.

Ankenævnet for Forsikrings afgørelse i AK 27.371 vedrørte ligeledes en relativt begrænset bogudgivelse på 700 bøger. I denne sag havde den forsikrede imidlertid en *mulighed* for at opnå økonomisk gevinst, ligesom denne også tidligere havde udgivet en bog (jf. om det sidstanførte at *enkeltstående* dispositioner, der isoleret betragtet har en erhvervsmæssig karakter, i visse tilfælde kan falde uden for erhvervsundtagelsen, jf. Michael S. Wiisbye, Retshjælpsforsikringen, 1. udgave, s. 151 samt AK 16.817 og AK 19.147 [37+38]).

Sammenfattende er det min opfattelse, at det forhold, at min klients bogudgivelse er foretaget under omstændigheder, der udelukker enhver *mulighed* for økonomisk gevinst (eller tab), sammenholdt med bogudgivelsens karakter i øvrigt, jf. det ovenfor herom anførte, må medføre, at den falder uden for erhvervsbegrebet i Forsikring & Pensions Forsikringsbetingelser for retshjælpsforsikring § 3, stk. 1, litra a."

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 24/2 2009 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"J.J.A.H. har i forbindelse med bogudgivelsen frabedt sig ethvert overskud. Advokatfuldmægtig E.M. anfører, at hans klient, som følge af fraskrivelsen, ingen mulighed har for at opnå økonomisk gevinst, og at dette faktum, sammenholdt med aktivitetens karakter, må medføre, at bogudgivelsen ikke er omfattet af begrebet hobbypræget erhverv.

Dette synspunkt er selskabet ikke enigt i. Det fremgår af flere ankenævnskendelser, eksempelvis AK20.432 og AK22.889 [32+33], at det er uden betydning, at sikredes deltagelse i den pågældende aktivitet har været uden mulighed for personlig vinding i form af vederlag, afkast m.v., men at det afgørende for bedømmelsen er aktivitetens karakter. I dette tilfælde har der i øvrigt uomtvisteligt været mulighed for økonomisk gevinst (eller tab). Det ændrer ikke ved bedømmelse af, om forholdet kan karakteriseres som erhvervsudøvelse, at sikrede selv frabeder sig et eventuelt overskud.

Advokatfuldmægtig E.M. nævner, at en aftale med et bogforlag om udgivelse af 500 bøger, hvor man samtidig frabeder sig overskud, ikke kan anses for at være en kontrakttype eller en aktivitet, som normalt indgås/bedrives af erhvervsdrivende. Endvidere er der tale om en enkeltstående bogudgivelse, som er motiveret af personlig interesse.

Selskabet er af den opfattelse, at en bogudgivelse har et erhvervsmæssigt præg, uanset om der er tale om en enkeltstående bogudgivelse eller flere udgivelser.

AK27.371[33] vedrørte ligeledes en begrænset bogudgivelse (700 eksemplarer). Nævnet udtalte i sin afgørelse, at 'en bogudgivelse i et omfang som det foreliggende må anses for at være erhvervsudøvelse i forsikringsbetingelsernes forstand, idet den ligger udover, hvad der alene kan karakteriseres som ikke-erhvervsmæssig hobby/fritidsinteresse'.

Sammenfattende er det selskabets opfattelse, at bogudgivelsen falder ind under begrebet *hobbypræget erhverv,* jf. forsikringsbetingelsernes § 3 stk. 1 litra a, hvorfor tvisten ikke er dækket af retshjælpsforsikringen."

4. 75.595

Af et i sagen foreliggende curriculum vitæ for klageren omfattende bl.a. debatindlæg, forord/artikler og udgivelse af bøger fremgår, at klagerens virke har omfattet mange udgivelser vedrørende kunst.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"§ 3 Hvilke tvister er ikke dækket af retshjælpsforsikringen?

1 Tvister i forbindelse med erhvervsudøvelse. Ved erhvervsudøvelse forstås:

a Tvister vedrørende sikredes selvstændige virksomhed, hvad enten der er tale om hovederhverv, bierhverv eller hobbypræget erhverv."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og det omfattende materiale, der ligger til grund for sagen, og det er herefter nævnets opfattelse, at en bogudgivelse som den foreliggende må anses for at være erhvervsudøvelse i forsikringsbetingelsernes forstand, uanset om klageren i forbindelse med aktuelle bogudgivelse har fraskrevet sig enhver økonomisk gevinst. Nævnet finder herved, at der bør henses til, at udgivelsen blot er én af mange af klagerens udgivelser vedrørende kunst, og at den har en sådan sammenhæng med klagerens erhvervsudøvelse, at der ikke kan kræves retshjælpsdækning i henhold til den tegnede forsikring.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann